

ВЕЛИКОГО ЛЕНІНА ОБРАЗ БЕЗСМЕРТНИЙ

Повільно розсувається завеса. Живий Ленін на сцені. Володимир Ілліч на трибуні II з'їзду Рад. Просто і ясно, запально і переконливо говорить він про історичне значення Жовтневої революції, про союз робітничого класу з селянством, про створення трудящими свого власного органу влади — уряду першої в світі держави робітників і селян.

Ідейний задум п'єси і спектаклю «Правда» глибоко розкривається в цій заключній сцені, де народний артист СРСР Амвросій Максиміліанович Бучма вперше за всю історію існування українського радянського театру в 1937 році створив образ генія революції — Володимира Ілліча Леніна. Для А. Бучми, як і для М. Крушельницького, на досягнення портретної схожості не закінчувалася робота над безсмертним образом. Для них важливо було розкрити внутрішній ідейно-філософський задум образу вождя. Вони намагалися іти шляхом розкриття перед глядачем інтенсивної роботи творчої ленінської думки, вічного джерела, невичерпної енергії вождя революції, шляхом відтворення глибокої суті і характерних рис цієї неповторної людини.

У театрах Радянської України, як і в українській драматургії, перші творчі дерзання над створенням образу Леніна припадають на десятий рік Великого Жовтня. Такими творами-ластівками є драматичний етюд Миколи Куліша «Легенда про Леніна» (1927) і п'єса Олександра Корнійчука «Загибель ескадри» (1933), хоч, правда, в 1925 році О. Корнійчук написав прозовий твір «...Він був великий».

У 1931 році молодий поет Кесар Андрійчук розпочинає працювати над створенням віршованої драми «Серце орла» (назва умовна), але через різні обставини цікавий твір так і залишився незакінченим. Тема драми — усвідомлення українським трудящим народом, що єдиний шлях до соціального і національного визволення — це шлях, вказаний Комуністичною партією, Леніном. Характерно, що ця тема розкривалася на революційних матеріалах Вінниччини.

Найкращим твором виявилася «Правда» О. Корнійчука. З'являються такі видатні драма-

тичні твори, як «На березі Нев» К. Треньова, «Людина з рушницею» М. Погодіна, «З іскри» Ш. Дадіані, «Шлях до перемоги» О. Толстого. Образ Леніна в п'єсах показаний у взаємодіях з масами і на чолі мас, як товариша і друга трудящих, як вождя, що впевнено веде маси до перемоги, вказує шлях у комуністичне майбутнє. На сценах України образ відтворювали і відтворюють актори В. Воловик, Д. Дударев, Є. Золотаренко, Р. Ярошенко, П. Столярченко-Муратов, А. Крамаренко, О. Крамов.

Глядачі всім серцем і душою люблять і люблять образ В. І. Леніна, бо й справді, в історії людства ніхто з великих людей не був таким, як він глибоконародним, бо великий Ленін вмів безпомилково читати найпотемніші, найсмертоносніші думи широких народних мас.

У післявоєнні роки драматурги показують, як мудрі ленінські заповіді перетворюються під мудрим керівництвом Комуністичної партії в життя. В п'єсі М. Шатрова «Ім'ям революції» введено образ В. І. Леніна, який підлується про долю молодого покоління, мобілізує все, щоб виростити бійців за нове, світле життя.

Незримо величний дух вождя пролетаріату, основоположника першої в світі соціалістичної держави присутній у п'єсах О. Довженка, В. Собка, Ів. Микитенка, І. Дніпровського, Ф. Корецького, З. Прокопенка.

В дні, коли весь світ, все прогресивне людство готується урочисто відзначити 90-річчя з дня народження В. І. Леніна, на Україні театри приступили до здійснення на сцені кращих зразків радянської драматургії — п'єс «Сім'я» А. Попова, «Арсенал» О. Суходольського, «Людина з рушницею», «Кремлівські куранти» та «Третя патетична» М. Погодіна. Остання була удостоєна найвищої оцінки — драматургу за цей твір присуджено Ленінську премію.

П'єси і їх постановки, де втілено образ вождя в конкретно-історичних умовах, є свідченням великого ідейного і художнього зростання митців, їх тісного зв'язку з життям, з думками народу.

Леонід БАРАБАН.

ПЕДАГОГІЧНІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТБЮРО, ДИРЕКЦІЇ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ
І ПРОФОРГАНІЗАЦІЇ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ імені О. М. ГОРЬКОГО

№ 12 (108)

8

КВІТНЯ
П'ЯТНИЦЯ
1960 року
Ціна 15 коп.

Повага до Країни Рад

Вже понад рік студенти мовно-літературного і фізико-математичного факультетів Київського педагогічного інституту імені О. М. Горького вивчають французьку мову, листуються з французькими друзями. Це листування особливо поживалося в дні візиту у Францію Голови Ради Міністрів СРСР М. С. Хрущова.

Листи з Франції, авторами яких є прості трудящі люди, яскраво свідчать про те, що візит глави Радянського уряду вселяє в серця французів велику надію на майбутнє.

Ось лист О. Рандуаї, чоловік якої є членом Комуністичної партії Франції. Ця жінка висловлює щире повагу до Радянського Союзу, до наших людей, захоплюється успіхами у будівництві комуністичного суспільства.

— Нас багато таких, — пише вона, — хто захоплюється велетенським прогресом вашої країни. А буде ще більше. Запорую цьому є успішний візит прем'єра Хрущова в нашу країну.

Так думає О. Рандуаї, так думають мі-

льйони простих французів, які хочуть жити в мирі і дружбі з Радянським Союзом, Мати чотирьох дітей Р. Саузані, яка з своїм чоловіком бере активну участь в районному комітеті Товариства «Франція — СРСР», повідомляє, що візит М. С. Хрущова вітають і дорослі, і діти. Її чотирирічний син Івон прокинувся дуже рано, щоб не пропустити кортеж машин з дорогими гостями. Вона з радістю розповідає, що районний комітет Товариства «Франція — СРСР» провів збір підписів під петицією, в якій схвалюється поїздка М. С. Хрущова у Францію. Підписів стало стільки, сповіщає Р. Саузані, що довелося вклеїти у книгу ще чимало сторінок.

Ю. ПОЛУДНЕНКО,
викладач Київського педагогічного
інституту імені Горького.

На фото: викладач французької мови
Н. І. ХОХЛОВА читає студентам газету
«Юманіте».

Фото М. Шурика.
Газета «Київська правда» від 6/IV 1960 р.

Кожний п'ятий — член ДНД

В охороні громадського порядку нашого міста активну участь беруть студенти-дружинники педагогічного факультету. Зрозумівши важливість створення добровільних народних дружин, студенти нашого факультету дійсно добровільно почали вступати в її ряди.

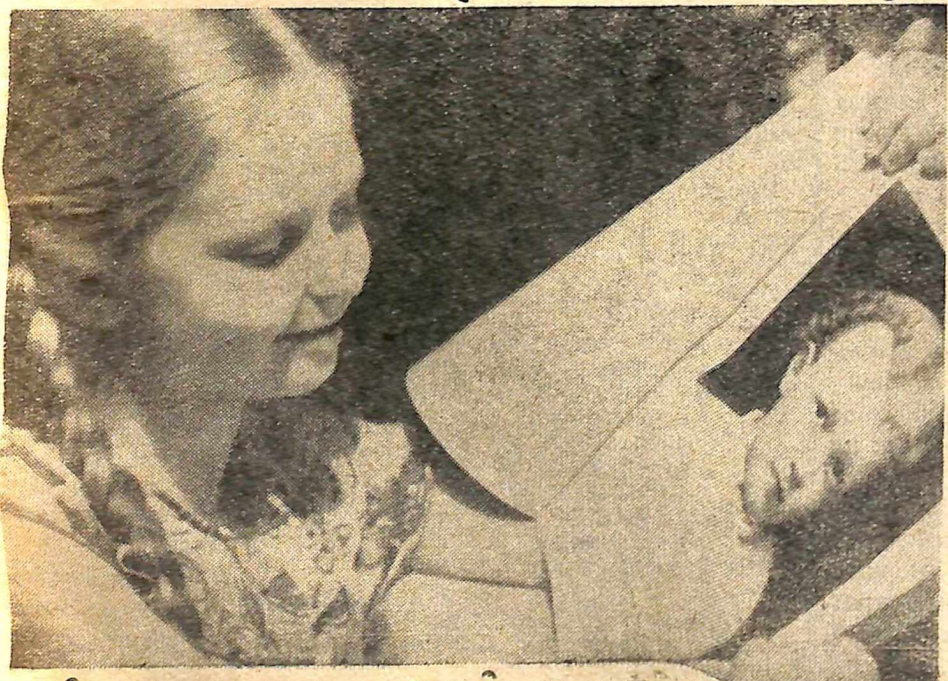
Першими подали заяви А. Хіміченко, А. Лисенко, В. Бондар. Тридцять, сорок два, а потім п'ятдесят два — в такому чисельному складі працювали ми майже рік. Найкраще виконували свої обов'язки студенти А. Васильчук, Г. Рогозік та ін. Але були і прикрі факти.

Безвідповідально поставилися до своїх обов'язків дружинники О. Макаренко і Л. Кодаш з III курсу спецвідділу (комсорг З. Фоменко). Так, Л. Кодаш чомусь вважає, що комсомольці йому не довіряють, свариться з ними, ображає. Коли ж ми привітали до його роботи ближче, то виявилось, що дружинни-

ки мали підстави сумніватися. Обое вони вчасно виходили на маршрут, а на другий день доповідали в штабі, що все в порядку. Насправді ж їх на посту не було, вони спокійнісінько відсидажувалися вдома. Комсомольське бюро наклало на них стягнення, а потім вивело з складу дружини.

Нещодавно до нас прийшло поповнення — ще тринадцять комсомольців. Тепер у нас на факультеті кожен п'ятий — член добровільної народної дружини.

Л. СМІРНОВА,
заступник командира ДНД
педагогічного факультету.

Буду, як Ленін.

Фотоетюд М. Шурика.

Розпростер достаток
Крила по землі,
Для старих, маляток
Дні ідуть в теплі.

Молодим дороги —
Височинь і даль.
Хай і вітер строгий,
Але м'язи — сталь.

А життя кохана
Всім вручає цвіт...
Леніну пошана
Лине на весь світ.

Волю, світло людям
Він навіки дав.
Значить, щастя буде
В радісних трудах.

О. БОРОВКО.

Шановний товаришу!

Дирекція і Рада Наукового студентського товариства Київського державного педагогічного інституту імені О. М. Горького запрошують Вас взяти участь у роботі XVI наукової студентської конференції.

Конференція відбудеться в приміщенні інституту (бульвар Шевченка, 22—24) 11—12 квітня 1960 року.

ДИРЕКЦІЯ КДПІ імені О. М. ГОРЬКОГО,
РАДА НАУКОВОГО СТУДЕНТСЬКОГО
ТОВАРИСТВА.

★ ★

Будемо гідні нових завдань

Нашому інституту випала велика честь готувати працівників нової навчально-виховної установи вищого типу — шкіл-інтернатів. З року в рік на наших очах збільшується кількість цих шкіл, покликаних на більш високому рівні готувати всебічно розвинених і освічених будівників комунізму. Це ми бачимо на прикладі самого Києва, де кількість шкіл-інтернатів у 1960 році, у порівнянні з минулим роком, збільшилась майже вдвоє: з 6 до 11.

Школа-інтернат — це установа, яка має найсприятливіші умови для всебічного виховання нашого молодого покоління. Тут перед нашими очима вся дитина, з усіма її інтересами, поведінкою, конкретними діями і мріями. Тому нам треба з особливою старанністю готуватися до своєї праці вчителя і вихователя. Це суто тимчасове явище, коли в деяких школах-інтернатах наших вихованців призначили лише вихователями. Всім стало ясно, що авторитет вихователя школи-інтернату значно зростає, якщо він виступає і в ролі вчителя.

Особливу увагу в своїй підготовці до майбутньої педагогічної праці слід приділити набуттю вмінь у галузі трудового,

а також естетичного виховання. В навчальному плані є ряд дисциплін, які забезпечать цю вимогу (робота в майстернях, на прищипальній ділянці, спецпрактикум з ручної праці, спів з методикою і вивченням хорової справи, гра на музичному інструменті).

Треба тільки більше вкладати своєї праці і творчої ініціативи у цю справу. Треба старанно і систематично збирати різні зразки, записи, плани, щоб потім, коли настане час стати на самостійний шлях, мати основу, на яку можна буде без побоювання спиратися на перших кроках праці. Невипадково під час зустрічі студентів — майбутніх учителів української мови і літератури і вихователів школи-інтернату з практичними працівниками шкіл-інтернатів, яка відбулася 24 березня, ця порада лунала майже в усіх виступах молодих педагогів.

Отже, шлях наш ясний. Ми повинні стати загоном ентузіастів, бо велика і благородна місія покладена на нас великим радянським народом, нашою партією і Радянським урядом.

С. ЛИТВИНОВ,
зав. кафедрою педагогіки.

СПРАВЕДЛИВІ ВИМОГИ

Історичні рішення ХХІ з'їзду КПРС та Закон про школу поставили перед школою завдання — виховати людину комуністичного суспільства, в якій би гармонійно поєднувалися духовне багатство, моральна чистота, фізична досконалість і готовність брати практичну участь у комуністичному будівництві. У здійсненні цього завдання значне місце належить школам-інтернатам, які зможуть успішно розв'язати його при умові, коли вони будуть забезпечені висококваліфікованими педагогічними кадрами.

Існуюча система підготовки вихователів для шкіл-інтернатів ще не задовольняє назрілих потреб. На Республіканській нараді директорів шкіл-інтернатів Української РСР, яка відбулася 25—26 січня цього року, були висловлені такі вимоги до педагогічних вузів:

По-перше, поліпшити підготовку педагогів для шкіл-інтернатів, приділивши особливу увагу оволодінню певними вміннями і навичками ведення позакласної роботи (організація дозвілля, керівництво художньою самодіяльністю учнів, спортивною роботою, технічними гурт-

ками, навчання трі на якому-небудь інструменті).

По-друге, розширити підготовку вихователів шкіл-інтернатів на всіх факультетах інститутів, особливо на фізико-математичному та підготовки вчителів 1—4-х класів. Адже кожен педагог школи повинен бути вихователем, тому визначати в майбутньому профіль вихователя як другу спеціальність недоцільно.

Значне зростання мережі шкіл-інтернатів вимагає, щоб інституті забезпечили потреби в кадрах учителів-вихователів з усіх предметів. У зв'язку з тим, що в школах кожен учитель буде вихователем, необхідно продумати систему підготовки цих кадрів.

У практиці роботи шкіл-інтернатів поступово зменшується число вихователів, які не викладають якогось предмета. Але це має і свої труднощі, бо не кожен вихователь може справитися з організацією різноманітної позакласної роботи і особливо виконання домашніх завдань. Щоб перебороти ці труднощі, треба організувати справу підготовки вчителів-вихователів по етапах, перебудувати підго-

Дорога Маріє Максимівно!

Сьогодні, читаючи «Учительську газету», з величезною радістю серед нагороджених орденом Трудового Червоного Прапора прочитала Ваше привітання.

Дозвольте від щирого серця поздоровити Вас з високою урядовою нагородою і побажати щастя, здоров'я, дальших успіхів у почесній роботі «вчителя вчителів».

Важко передати те хвилювання, яким переповнене серце Вашої недавньої учениці.

У 1959 р. я закінчила український відділ мовно-літературного факультету в нашому інституті (правда, не «нашому» — тепер він належить іншому щасливому поколінню).

Працюю я вихователем і вчителем у Ждановській школі-інтернаті № 2 Сталінської області. Інтернат відкрито у 1959 році, тому поки що ми всі у стадії «шукань і організації». Чесно кажучи, іноді доводиться важкувато, та, мабуть, почина-

ти завжди нелегко. Колектив у нас молодий, хороший. Не можна сказати, що в мене немає «гострих кутів». У VI класі, де я працюю, вчаться діти, що роками жили без нагляду і контролю. І хоч часто буває дуже важко, але результати роботи вже помітні. Діти звикають до порядку, стали стриманішими і ввічливішими. Однак роботи з ними ще, непочатий край. Я близько зійшла із своїми вихованцями, полюбила їх, і можете уявити собі, як я хвилювалась (мало не заплакала), коли 8 березня вони прочитали свої власні вірші, присвячені мені.

І я в той день подумала про своїх учителів, вихователів, які віддали багато сил, знань і вміння, щоб я стала вчителькою. І тому звертаюся з щирою подякою до Вас, до всіх викладачів інституту.

Знову до дрібниць пригадую інститутські будні і свята, ювілей наших професорів, випускний вечір, святковий актовий

зал і збентежені обличчя подруг. Тоді, в той останній, незабутній вечір, ми ще якось до кінця не усвідомлювали, що виходимо у відкрите море життя, таке неспокійне і бурхливе, з великою кількістю поворотів і несподіваних вихрів. Ми не знали, на який почесний, але важкий шлях стали. Не знали, як нам треба багато знати і яко небагато ми знаємо. І ось незабаром минає перший рік самостійної праці — рік успіхів і невдач, рік, що дуже багато дав нам.

Місто наше хороше, великий промисловий центр — місто майбутнього. І я запрошую моїх молодших товаришів, що закінчують інститут у цьому році, якщо буде можливість, брати призначення в школи великих промислових районів. Прекрасно жити й працювати тут, у робітничих центрах Півдня України.

З комсомольським привітом
Ніна ВЕЛИКА.

А першокурсники починають з вивчення основ анатомо-фізіологічних особливостей дітей. Скоро й вони підуть на практику в школи-інтернати.

Фото М. Шуряка.

НЕВІДКЛАДНА СПРАВА

Школи-інтернати за останні роки досягли значних успіхів у навчанні і вихованні дітей. Проте в їх роботі є ще багато нерозв'язаних питань і недоліків. Одним з них є недостатнє використання внутрішніх сил і можливостей у справі підвищення якості навчання і виховання учнів.

Слід зауважити, що діюча структура школи-інтернату створена за формулою школа-інтернат = школа та інтернат. Цей принцип цілком перенесений з масової школи, де вчителі займаються навчальною роботою, а батьки — виховною. В школі-інтернаті, замість батьків, виховною роботою займаються вихователі.

Таке механічне перенесення форм і методів навчально-виховної роботи з масових шкіл у школи-інтернати не може себе виправдати.

Шукання кращих форм і методів зосередження всіх елементів навчального процесу — уроки і підготовка домашніх завдань — знаходить своє місце в ряді шкіл-інтернатів нашої країни.

Привертає увагу широкий експеримент, розгорнутий педагогічним колективом школи-інтернату № 6 м. Києва при активній участі кафедри педагогіки нашого інституту.

Для піднесення високої успішності учнів і забезпечення якісного виховання колектив школи і кафедра ставлять завдання створити єдину систему організації навчально-виховної роботи в школах-інтернатах шляхом поєднання обов'язків учителя і вихователя в одній особі, в особі вчителя-вихователя.

У руках такого вчителя поєднуються всі елементи навчаль-

ного процесу — уроки і підготовка домашніх завдань.

З цією метою школа веде вже другий рік експеримент.

Однією з форм цього експерименту є здвоєні уроки з основних предметів навчального плану (мови, математики). У проведенні здвоєних уроків брали участь студенти IV курсу українського відділу мовно-літературного факультету (Схань, Суховій та ін.).

Підсумки першого етапу експерименту показали, що внаслідок впровадження здвоєних уроків і поліпшення колективних виховних заходів.

Це підтвердила підсумкова конференція відділу шкіл-інтернатів Науково-дослідного інституту педагогіки, кафедри педагогіки і педагогічного колективу 6-ї школи та міськВНО і представників шкіл-інтернатів.

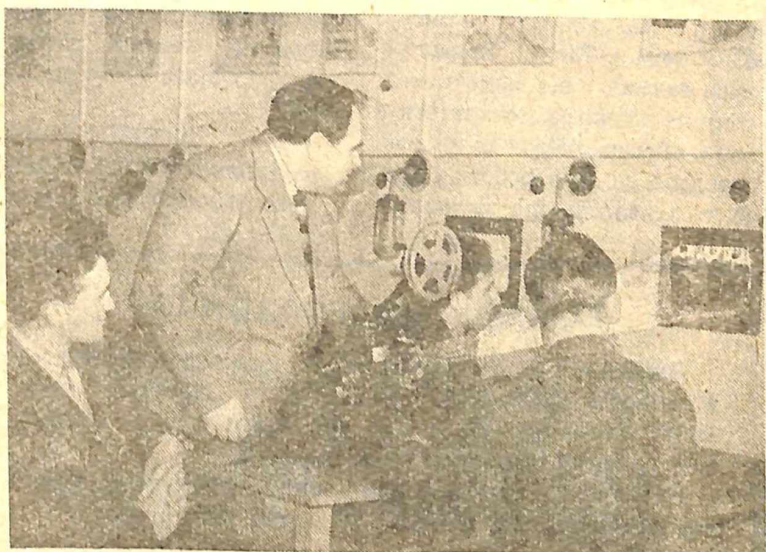
Внаслідок широкого обговорення конференцією прийнято рішення в наступному навчальному році рекомендувати застосовувати таку форму організації навчальної роботи і в інших

двох-трьох школах м. Києва.

Постанова ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР про організацію шкіл з продовженням дням поряд з розвитком сітки шкіл-інтернатів як учбово-виховних закладів вищого типу ставить перед педагогічною наукою всією педагогічною громадськістю вимогу невідкладних зусиль у вивченні форм і методів навчально-виховної роботи, щоб створити найкращі умови для забезпечення високої успішності і всебічного виховання радянських дітей.

І. ЧУЙКО, викладач.

Редактор О. КАРДАШ.

Заняття кіногуртка. Перегляд перших спроб.

«За педагогические кадры» — орган партбюро, дирекции, БФ 13342. имени А. М. Горького. Адреса редакции: м. Київ,

комитета ЛКСМУ и профорганизации Киевского государственного педагогического института, бульвар Шевченка, 22/24, тел. 5-21-21, дод. 43. Друк. КДМ, Франка, 44. зам. 331—1000.